

IZHAJA VSAK DAN

Na vsak dan izhajajo v Trstu, ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamezne številke se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih pekarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Portofino, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvd. (10 stot.)

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 milimetre. GENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poselnice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelak uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in toljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

Na leto 24 K, pol leta 12 K, 3 meseca 6 K; na vsako leto brez dopolnane naročnine, se uprava ne odziva. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: na leto 12 K, na pol leta 6 K, na 3 meseca 3 K. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrančne vrane pisma se ne sprejemajo in rekelci se ne vračajo. Naročnina, oglašje in reklamacije se pošiljajo na upravo lista. UREDNIŠTVO: ofica Giorgio Galassi 28 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Listu honorarji lista „Edinost“. — Nastanila Tiskarna „Edinost“ vplana sadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galassi številka 20. Poštne-bratovščinski račun številka 841-652. TELFON 2. 11-51

Politično društvo „Edinost“ sklicuje

sestaneke zaupnikov tržaške okolice

za prihodnje občinske volitve za nedeljo, dne 16. marca 1913

ob 10 dopoldne

v „Narodnem domu“ v Trstu.

DNEVNI RED:

Posvetovanje o predpripravih za bližajoče se občinske volitve.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

BRZOJAVNE VESTI.

Pred novimi mirovnimi pogajanj.

Vprašanje bodoče bolgarsko-turške meje.

CARIGRAD 4. (Izv.) Listi poročajo, da je ruski poslanik v Carigradu, pl. Giers, na predčerašnji konferenci z velikim vezirjem Mahmed Š. fket pašo predložil odgovor bolgarske vlade. Bolgarska vlada vstraja pri svojih zahtevah, katere je precizirala že v Londonu. Po tej predlogi bi tvorila bodočo bolgarsko-turško mejo črta Midia-Rodosto. Kakor se zatrjuje, se več velevlasti strinja s to bolgarsko predlogo, dočim je skoro izključeno, da bi velevlasti podpirale zahtevo balkanske zveze glede vojne odškodnine.

CARIGRAD 4. (Izv.) Iz avtentičnih virov se poroča, da je veliki vezir s posredovanjem ruskega poslanika predložil Bolgarski nove mirovne predloge, po katerih naj bi šla nova bolgarsko-turška meja od zaliva Sv. Stefana (11 km severno od Inlade), ob reki Rezvaji do izliva reke Marice. Drinopolje bi pripadlo Bolgarski pod gotovimi garancijam.

LONDON 4. (Izv.) Bolgarska je pod gotovimi pogoji pripravljena sprejeti posredovanje velevlasti glede novih mirovnih pogajanj. Zahteve balkanske zveze po galipolskem polotoku turški krogi ne smatrajo za resno. Gotovo je, da take zahteve tudi velevlasti ne bi podpirale. Velevlasti so odločno tudi proti vojni odškodnini, ker se boje turškega bankerota.

Veleposlaniška reunija o turških mirovnih pogojih.

LONDON 4. (Izv.) Danes se je vršila pod predsedstvom ministra Greyja seja veleposlaniške reunije, ki se je bavila z novo situacijo, ki je nastala vsled turške prošnje, naj prevzamajo velevlasti odločitev o mirovnem vprašanju. O rezultatih razprave varujejo diplomati najstrožjo tajnost. Vendar pa se izjavlja, da bodo velevlasti intervenirale pri balkanski zvezi v prilog miru šele potem, ko bo Turčija precizno odgovorila, v koliko namerava odnehati. Mirovni pogoji balkanske zveze dosedaj oficijalno še niso

znani. Zelo dvomljivo pa je, da bi prišlo do miru, ako bodo balkanske države vstrajale pri svoji zahtevi glede vojne odškodnine, ki naj bi znašala dve milijardi kron. Velevlasti so se že izrekle proti vojni odškodnini in bodo najbrže tudi do konca vstrajale na svojem dosedanjem stališču. Evropa želi, da se balkanska zveza izplača samo s teritorialnimi pridobitvami, ki ji pripadejo po zmagovitih vojni.

LONDON 4. (Izv.) Včerašnja veleposlaniška reunija je že imela pred seboj turško prošnjo za posredovanje. Za bazo novim mirovnim pogajanjem z balkanska zvezo, bo določena svoječasna kolektivna nota velevlasti. Porta dosedaj še ni stavila mirovnih pogojev. V tukajšnjih političnih krogih ne verujejo vestem, da bi balkanska zveza zahtevala razven Drinopolja tudi odstop mesta Gallipoli.

Boj za Skader.

LONDON 4. (Izv.) Kralj Nikola je poslal predsedniku vseslovanskega društva v Petrogradu sledečo brzojavko: Z božjo pomočjo hočemo zopet združiti Skader, staro prestolnico črnogorske kraljevine, z našo domovino. Rajše poginemo z orožjem v roki kakor da bi se vrnili v naše gore brez Skadra, ki naj bi prinesel novo življenje našemu narodu, ki je žrtvoval v dosegu svojega namena pred Skadrom dosedaj že okoli 6.000 svojih najodličnejših sinov.

Bolgarsko-rumunski konflikt.

BUKAREŠT 4. (Izv.) Ministrski predsednik Majorescu je izdal na vse velesile memorandum o bolgarsko-rumunskem konfliktu, v katerem zagovarja rumunske zahteve in povdarja, da je za rešitev spora neobhodno potreben odstop Silistrie.

Bolgarske izgube pred Drinopoltem.

BERLIN 4. (Izv.) „Vossische Zeitung“ poroča iz Skoplja, da znašajo bolgarske izgube pred Drinopoljem po obnovitvi vojne 10.000 mrtvih in ranjenih.

Popolen fijasko ogrske opozicije. Volilna reforma v parlamentu. — Prihod opozicije. — Štrajk odpovedan.

BUDIMPEŠTA 4. (Izv.) Opozicija in socialistična stranka sta doživela danes popolen fijasko in sicer po lastni krivdi. Opozicija ni smatrala za potrebno, nastopiti proti vladni volilno-reformni predlogi in se je omejila samo na deklaracijo, ki ni povdarjala niti demokratičnih principov, na katerih bi morala sloneti pravilna in poštena volilna reforma.

Opozicija je s svojim nemoškim postopanjem okužila tudi socialistično stranko, ki se ni upala izdati parole za pričetek generalnega štrajka, ampak je zvečer samo objavila manifest, v katerem naznanja, da se prične štrajk ob priključitvi proklamacije za enkrat pa je odložen z dnevnega reda.

Tako je danes zbornica, oziroma Lukacs in njegova stranka, nemoteno pričela z razpravo o volilni reformi, katero bo tudi izvedla brez vsakega odpora. Vse kaže, da so razmere na Ogrskem že tako gnile, da so se zajedle v meso in kri vseh ogrskih političnih strank brez izjeme. Socialistična stranka je morda na vsej polomiji najmanj kriva, ker je sama tako slaba, da brez podpore meščanskih strank niti par dni ne bi mogla vzdržati tako ogromnih žrtev, kakor jih zahteva generalni štrajk.

prognanstva prejšnja pretorja, Valerija Kapitona in Lienija Gabola, nadalje Kalpurnijo, zelo odlično žensko, in Julijo Kalvino, Silvano sestro. Dejal je tudi in se pri tem ni izogibal najnesramnejših laži, da je namreč poguba ladje maščevanje bogov. Sicer je moral pisati to pismo Seneka,*) kajti Neronu se je tako tresla roka, da ni mogel dodati niti svojega podpisa.

Ko je bil opravil to delo, je kot spreten igralec mislil najprej na to, kako bi igral vlogo globoko vžaloščenega sinu. Obrisal si je umetno rdečico, ki je še pokrivala njegova lica, razpustil si je lase, ki so mu razmršeno padali po njegovih ramah, in je zamenjal bel in praznični plašč s črno obleko; tako je stopil iz svoje sobe, se pokazal pretorijancem in dvorjanom, da celo sužnjem, in se je delal, kakor da ga je ta udarec zelo potrl.

Dejal je, da hoče še enkrat videti svojo mater; dal je pripraviti na onem mestu, kjer se je prejšnji večer tako prisrčno posiljal, čoln, se peljal z njim čez zaliv, kjer jo je poskušal vtopiti; stopil je na obrežje,

*) Seneka je bil znan rimski modrijan in učitelj Neronov.

BUDIMPEŠTA 4. (Izv.) Na današnji seji poslanske zbornice se je pričela toliko zaželjena razprava o volilno-reformni predlogi, za katero je vladalo tem večje zanimanje, ker je vsa jasnost z veliko nestrpnostjo pričakovala, kaj bo ukrenila opozicija, ki je napovedala svoj prihod v zbornico.

Sejo je točno ob 10 dopoldne otvoril grof Tisza, okoli katerega se je zbrala cela četa mlajših vladnih mamelukov. Najprej se je razpravljalo o predlogi glede zboljšanja učiteljskih plač.

Ob 10.45 se je pojavilo več poslancev Justhove stranke na zborničnih hodnikih, ki so čakali, da prične zbornica z razpravo o volilni reformi. Prišel je tudi Franc Kossuth v spremstvu poslanca Sümegija. Opozicijski poslanci so odločno odklonili vse intervjuwe od strani časnikarjev.

Ob 10.45 je bilo posvetovanje o učiteljski predlogi končana in predloga sprejeta.

Takoj na to je prišla na dnevni red razprava o volilni predlogi. Ko je pričel govoriti poročevalec Nemeth, je nenadoma stopil v zbornico grof Albert Apponyi, stopil k predsedniški tribuni in se oglasil pri tajniku k besedi kot prvi govornik. Ko je poročevalec Nemeth končal svoj govor in pozval zbornico, naj sprejme predlogo, je grof Tisza pozval k besedi poslanca Apponyja.

V trenutku, ko se je dvignil grof Apponyi, so prišli vsi opozicijski poslanci v zbornico in zasedli prostore na levi strani. Grof Apponyi je takoj začetkom svojega govora povdaril, da se nikakor ne misli udeležiti debate o volilni predlogi, ampak samo opozoriti zbornico na ta moment v razvoju dežele. Po mnenju in naziranju opozicije je predloga protipostavna. Med večino in manjšino obstoja glede zborničnega poslovnega reda precejšnje nasprotje. — Večina prizna, da je bil dne 4. junija l. l. kršen poslovni red, a naše stališče glede te kršitve je diametralno nasprotno, vsled česar se nikakor ne moremo udeleževati parlamentarnega delovanja. Govornik konstatira dejstvo, da stoji vsa opozicija, to je skoro tretjina zbornice, odločno na stališču, da je pod sedanjimi okoliščinami nemogoče sodelovati z večino. Kar se tiče volilne predloge, je določitev 30letne starostne dobe vzbudila po vsej deželi velikansko ogorčenje. Četudi bo predloga sprejeta in sankcionirana, ne bo to velevažno vprašanje niti za trenutek rešeno. Celokupna opozicija prisega na tem mestu, da ne bo mirovala, ampak tudi v bodoče odločno vstrajala na tem, da se ustvari resna in pravilna volilna reforma. V imenu vseh svojih poslanskih prijateljev izjavljam pri tej priliki, da se toliko časa ne bomo udeležili parlamentarnih posvetovanj, dokler ne pride poslovni red zopet do veljave. (Dolgotrajni Eljen-klici in viharo ploskanje opozicije. Grof Apponyi odide z vsi opozicijo iz zbornice, ostane samo večina.)

Nato se je oglasil k besedi ministrski predsednik Lukacs, ki je skušal dokazati, da je opozicija le radi tega izostala iz zbornice, ker se strinja s postopanjem izključnih poslancev. Za vlado sicer ni prijetno, razpravljati brez opozicije, a temu nista kriva niti vlada niti večina, ker sta se trudila, omogočiti opoziciji soudeležbo. Govornik je prepričan, da se bo opozicija vseeno vrnila v zbornico, ne da bi bile potrebne zato nove volitve. A če se tudi to ne zgodi, mi moramo izvršiti svojo prvo

kjer se je bila izkrcala, ranjena in umirajoča, in se blizal dvorcu, ker se je bil ravno doigrati zadnji prizor velike žalosti. Nekoliko dvorjanov, med njimi Bur, Seneka in Spor, ga je molče spremljalo in skušalo razbrati iz njegovega obraza, da so se ravnali po njem. Neron je hlinil tako žalost, da se je vsem, ki so vstopili z njim v zunanje dvorišče, zdelo, kakor da bi bili tudi oni izgubili mater.

Neron je svečano in počasi stopal po stopnicah, kakor se namreč spodobi sinu, ki se bliža poslednjikrat truplu svoje porodnice. Na hodniku pred njeno sobo je migoil spremstvu, da naj počaka tu. S seboj je vzel samo Sporo, kakor da bi se bal, da bi ga utegnila pred temi možmi premagati bolelost.

Na pragu je za hip postal, se naslonil na steno in si pokrli obraz s plaščem, kakor da hoče skriti svoje solze, v resnici pa, da si je otrli mrzli pot, ki se mu je cedil s čela; nato je z naglo, odločno kretnjo odprl vrat in je vstopil v miriško sobo.

Agripina je ležala še na postelji. Nedvomno je bil morilec izbrisan z njenega obličja sledi smrtnega boja, kajti njene po-

dolžnost in rešiti volilno-reformno predlogo.

Ko je govoril še poslanec Jurij Lukacz, je bila debata prekinjena in seja zaključena. Prihodnja seja se vrši jutri.

BUDIMPEŠTA 4. (Kor.) Poslanec Karel Huszar je naznanil predsedniku vladne večine, grofu Khuenu, da izstopa iz vladne stranke, ker nikakor ne soglaša z njenim stališčem v vprašanju volilne reforme.

Deželnozbornska volitev na Kranjskem.

LJUBLJANA 4. (Izv.) Pri današnji dopolnilni deželnozbornski volitvi v mestni kuriji Radovljica - Kamnik Tržič, je zmagal kandidat S. L. S. dr. Vinko Gregorič s 365 glasovi proti nar. napr. kandidatu notarju Marlnčeku, ki je dobil 200 glasov. Dosedaj je bil ta mandat v naprednih rokah. Zmaga S. L. S. je bila že v naprej zagotovljena, ker je vsled spremenjenega deželnozbornskega volilnega reda prišlo v to mestno kurijo okoli 200 kmečkih glasov.

Poljsko-rumunska upravna pogajanja.

DUNAJ 4. (Iz.) Danes so se celi dan nadaljevala pogajanja, na eni strani med posameznimi poljskimi strankami, na drugi med vlado in Rusini glede nadaljevanja poljsko-rumunskih pravnih pogajanj oziroma obnovitve razprav goliškega volilno-reformnega odseka.

Pod pritiskom Poljske Ljudske Stranke, ki je stavila poljskim konservativcem ultimatum, da morajo do jutri zvečer akceptirati njene zahteve, sicer prične v najkrajšem času z bojem proti njim in nastopi tudi proti finančnemu načrtu v parlamentu, se je danes zvečer sestavila kompromisna formula, na katero bodo najbrže pristali tako poljski demokrati kakor Rusini. Formula, ki se tiče okrajnih zastopnikov, sicer vzdržuje sistem 4 kurij za okrajne zastope, zato pa vsebuje tudi kavele, ki izključujejo vsako majoriziranje kmečkih zastopov od strani konservativcev.

Situacija se presoja danes precej optimistično in izraža upanje, da pride do obnove pravnih pogajanj.

Priprave za demobilizacijo.

DUNAJ 4. (Izv.) Priprave za demobilizacijo so v polnem teku. Vojno ministrstvo je že odredilo vse potrebno in naročilo po veljstvom, naj izvrše vse predpriprave za demobilizacijo, ki se mora, takoj ko izide povelje, izvršiti v najkrajšem času. Tudi železnice so dobile ukaz, da poskrbe za potrebna sredstva. Razoroženje se bo izvršilo v mestih, kjer so č to oborožene in bo najprej odpuščenih 30.000 vojakov. Demobilizacijske odredbe se ne tičejo jugovzhodnih krajev.

Nemška oboroževalna akcija — radi strahu pred slovansko premočjo.

KOELN 4. (Izv.) „Kölnische Zeitung“ objavlja danes, očividno iz Berlina inspiriran članek, ki se bavi z namenom in ciljem nemške oboroževalne akcije. List izjavlja, da ima Nemčija nalogo skrbeti za bodočnost. Vsled velikega ojačenja Jugoslovancev po balkanski vojni, se je razmerje evropskih državnih sil spremenilo v prilog Slovanstvu, proti čemur pa se mora Nemčija dobro organizirati in pripraviti na vsak slučaj.

Demonstracije na Ilovskem vseučilišču.

LVOV 4. (Izv.) Demonstracije na vseučilišču so se danes ponovile. Poljaki in židi so se zopet spopadli, a izgredi niso bili tako veliki kot včeraj.

teze so se zdele mirne in pokojne, kakor da spi. Pogrnjena je bila z odejo in videti je bilo le glavo in del prs, ki jim je bila smrtna bledica vdihnila mrzlo mramorja.

Neron se je ustavil ob koncu postelje, vedno v spremstvu Spora, čegar oči so bile še mirnejše nego gospodarjeve in ki so še z večjo brezčutnostjo radovedno zrle na truplo kakor na kip, ki se je zvrnil s svojega postelja. Kmalu zatem se je razjasil morilec obraz — vsi dvomi, vsaka bojazen je izginila. Prestol, svet, bodočnost: vse je bilo njegovo. Sedaj je lahko vladal brez vezi, brez pritiska — saj Agripina je bila mrtva. Ta vtisk mu je poročil čuden občutek. Ne da bi se bil zavedal svojega početja, je prijel odejo, s katero je bila pregrnjena njegova mati, in jo je polagoma odstranil, tako, da je videl vse truplo. Ko je tako nekaj hipov opazoval mrtvo mater, jo je zopet pogrnul. Pri tem je baje izgovoril, kakor pravi sporočilo, besede:

„Spor, nisem vedel, da je bila tako krasna.“

*** (Dalje.)

PODLISTEK.

AKTA.

Zgodovinski roman iz Neronovih časov. Pisal Aleksander Dumas. — Prevel F. P.

Neron se je dvignil ves vesel ter je dejal, da pričinja njegova vlada šele v tem trenutku in da se mora Anicetu zahvaliti za cesarstvo. Toda kljub temu se mu je zdelo potrebno varati ljudstvo o okolnostih, ki so povzročile materino smrt. Poslal je takoj pismo v Rim s sporočilom, da so zalotili v njegovi sobi osvobojenca Agerina, Agripinina zaupnika, ki ga je hotel umoriti z bodalom. Ko pa da je izvedela, da se je njen naklep ponesrečil, se je Agripina zbaia maščevanja senata in si je sama vzela življenje. Dodal je še, da mu je že dlje časa nameravala iztrgati iz rok cesarstvo in da se je že ponašala s tem, kako ji po cesarjevi smrti prisežejo zvestobo vojska, ljudstvo in senat. Izjavil je, da so bili na njeno prizadevanje izgnani iz Rima najodličnejši meščani; zato je zopet poklical iz

Resnica o Albaniji.

Commedia — finita! V resnem času je bil naš Trst pozorišče imenitno — farse. Saj bi se človek smejal, kakor se smeje v gledališču, ko gleda in posluša dobro vspešno burko ali satiro. Ali ne moremo se smejati, ker — poznamo režijo!! Malce predraga je bila ta prireditev — iz žepov avstrijskih davkoplačevalcev. To se pravi: radi troškov za to albansko prireditev samo ne bi se še toliko razburjali. To je navsezadnje bogataša za veliko državo s tako sijajnimi financami, kakor jih ima, recimo, ravno sedaj naša — avstrijska država. Kaj je to: kakih 50.000 K za tako lepo in zabavno prireditev v jeziku, ki ni niti književen niti kulturni? No, tudi to trditve moramo korigirati! Saj glavni akterji so govorili — francoski! In priprave za to uprizoritev se tudi niso vršile v Albaniji, ampak v Rimu in — na Dunaju.

In to naj bi bila manifestacija v veliki historični balkanski drami. Prav tako kakor da bi kdo notri v grandiozno simfonijo kakega muzikalnega velikana piskal na — okarino!!

Toda šalo na stran. Radi onih tisočakov, ki jih je stal tudi nas ta albanski kongres v Trstu, bi se mi ne ešofirali. Vspenja pa se nam duša v jezi spricho tolike slepote, ki upri zarja manifestacije za politiko, ki nas je že stala na stotine milijonov samo v vojaške svrhe, ki nam je povzročila že gospodarske škode, ki gre v milijarde, in ki bo za nas — in to je še le prav grenko — za vso bodočnost pomenjala permanentno oškodovanje, permanentno ubijanje naših gospodarskih interesov.

Toda dovolj za danes, ker o blaznosti, ki se je očitavala v govorih in pojavih na tem kongresu, hočemo izpregovoriti posebej. Za danes naj v označenju sedanjega norenja za Albanijo citiramo nekoliko resnice o tej Albaniji, ki je prišla pri izvestnih evropskih diplomatih hkratu tako — v modo. Zajemamo iz odličnega vira.

* * *

V Napolju je izšla brošura pod naslovom „Italija na današnjem Balkanu“. Spisal jo je dr. Carlo Catarini, šef italijanske ekspedicije „Rdečega križa“, ki je imela svojo bolnišnico pri Sv. Ivanu Medovanskem.

Koliko ljudi v Italiji pa pozna Balkan? In koliko jih ima le rahel pojem o Albaniji in Albancih? Mislim, da moremo vse take naštet na prste, računajoč tudi državne uradnike, ki so bili po svojih misljah prisiljeni, da so v dotiki z balkanskimi narodi.

V svoji latinski površnosti sem bil iz početka tudi jaz goreč za domovino Kastrioti in sem šel, da jo proučim od Elbasana do Peči, pa od Cevne do Miriditija. A že po prvih mesecih svojega proučevanja sem moral menjati mnogo pojmov in se kesati onih vrst, ki sem jih bil napisal v pariskem „Figaru“ in rimski „Tribuni“.

Turki so uganjali v Albaniji nečuvstva, a najhujši so bili vedno Arnavti sami, ki predstavljajo primitivno urejeno organizacijo, iz katere bi se morda dalo kaj napraviti le v slučaju, da bi hoteli potrositi za to — milijarde. Jaz, ki dobro poznam Albanijo, sem uverjen, da je samostojnost ali neodvisnost najhujša usoda, ki jo je mogla dohiteti.

Izobraženi Albanci so bili najbolj in najzvestejši sluge otomanskega cesarstva. Oni Arnavti pa, ki so se upirali, so bili vedno podkupljeni od kake tuje države. Albanija, kakor nam jo predstavljajo takozvani plemiči in onipustolovci, ki se že stoletja potikajo po Italiji in k jim je patriotizem vir koristi, tista Albanija ni prava Albanija, ki jo mitako malo poznamo. Taka Albanija, kakor je v resnici, bi bila kakor država v znanem obsegu virom trajne nevarnosti za mir na Balkanu.

Mala kakor drug San Marino, bi mogla Albanija s prestolnico Valono še garantirati naše interese in rešiti problem ostalega prebivalstva, ki se navsezadnje ne razlikuje mnogo v temperamentu od svojih sosedov, ki bi svojo s višjo kulturo mogli vspešneje brzdati razuzdana plemena.

Arnavti na Cevni in v okolici Zatrepeča čutijo to. Sami oni so čisto zadovoljni s Črnogoro, ki jim daja šol in cerkev, jim pušča svobodo v njih socialnem življenju ter jim pomena, da se razvijajo v smeri moderne civilizacije. Sicer pa treba tudi podčrtati, da je Črnagora skoro desetletja vedno in vedno trošila od svojih skromnih sredstev in podpirala Albance; in pripomniti je tudi, da je bil Skader že od nekdaj cilj Črnogorcev, ker je bil stoletja in stoletja srbski, nikoli pa ne središče arnavtskega življa.

Slučaj je mojim mladim tovarišem na ekspediciji spravil v roke važne dokumente — jaz sem jih izročil, kamor je bilo treba. Iz teh je razvidno, da je nekdo (?) v Albaniji mrzlično delal, da bi nastalo vdeželi nekako nacionalno gibanje. Albansko narodno „mišljenje“ in „prepričanje“ se je plačevalo z zlatimi turškimi lirami, ki pa niso bile iz — turških blagajen.

Ker so mi ti dokumenti prišli v roko v raztrgani kuverti, sem mislil, da se v vojnem času ne pregrešim preveč, če malo pregledam vsebino, predno oddam pismo. Med papirji je bilo nekaj zapечатih pism za uglednega Mirdita. Odpiral jih nisem. Druga pa, italijansko pisana, sem čital in sem uvidel, da vsebujejo obširen načrt za vstajo onih Arnavtov, ki do tedaj niso bili presovražni Črnogorcem. Govora je bilo tudi o nekem visokostojem katoliškem Arnavtu in o njegovem rojaku, ki sta pozivala katoliške Arnavte, da se pridružijo turškim vojakom! Zato pa sta pričakovala 6000 zlatih turških lir....!!

Posredoval ni ne Turek, ne Italijan, ne Rus. Slab uspeh početja pa so obžalovale katoliške oblasti in to zato, ker katoliško duhovstvo po večini niti s prstom ni ganilo vstaji v prilog. Od kod da so prišli denarji v Albanijo, ni znano, a dejstvo je, da se je vstaja proti Črnogorcem in Srbom izjalovila in da se je malo Albancev pridružilo Turkom v Skadru. Večna albanska nesloga je razbila tudi ta polkus.

Govoreč o Evropi, ki je proti civilizaciji na Balkanu, ker podpira Turke in brani Albanijo, sklepa dr. Catarini svojo brošuro: „Naš interes je, da se ne pobijajo zakonite zahteve balkanskih držav, ki ne smejo biti oropane plodov svojih zmag. Vsako drugo reševanje zadeve pa bi bilo krivično in Italija ga ne bi mogla sankcionirati s svojim orožjem. Albanci niso storili ničesar, da bi zaslužili neodvisno državo. Če pa to zahteva Evropa, pa bi ne smelo biti na račun krvi onih narodov, ki so stavili na kocko vse, da bi si priborili dostojnejše življenje.“

* * *

Ko čitamo te izpovedbe odličnega italijanskega zdravnika-očividca, ki si je na lico mesta nabral podatkov za presojanje albanskega vprašanja, moramo imeti ml Avstriji občutek, kakor da nam kdo z razbeljenim železom vrta po odprti rani? Dr. Catarini nam je klasična priča, da smo rabili pravo označenje, ko smo ta tržaško-albanski kongres označili za — blaznost.

Vsealbanski „kongres“.

Včeraj je hitro početkom seje povzel besedo član albanske vlade Meksi, ki je izjavil, da se Albanci zopet upro, če ne dosežejo drugače svojih pravic.

Delegata Toccija iz Napolja, ki je hotel hudo kritizirati avstrijsko in italijansko diplomacijo, češ, da Albancev ne podpira, so komaj ukrotili in ga poslali iz dvorane, da se ohladi.

Opoldne ob eni se je vršil pri cesarskem namestniku princu Hohenlohe diné, h kateremu je bil povabljen ves razširjeni odbor.

Popoldne je postala seja zelo dolgočasna in mučna. Udeleženci so bili že deloma čisto apatični, odbor pa vidno utrujen. Razpravljalo se je večinoma albansko. Ugibali so zopet o mejah Velike Albanije, napadali slovanske in grške sosedje, Bolgarov niso nepovoljno omenjali, ter delali načrte in naklepe, kako bi se dalo vso Evropo prepričati o potrebi Albanije.

Nekako sredi popoldanske seje se je pa začelo nenadoma kazati, da stoji Albanija na slabih nogah. Že med seboj se Albanci niso razumeli; predsednik je obdolžil Albance iz Italije, da so že izgubili ves čut za prvotno domovino. Se večjo preglavico pa so delali odboru oni maloštevilni Kucovlahi in Rumuni, ki so bili prišli na shod, da objamejo svoje albanske brate, s katerimi „hočejo“ uživati srečo in blagostanje.

Voditelj in besednik teh Kucovlahov je bil Diamandi, ki se je tako grozeče upiral volji odbora, da je bilo vsak čas pričakovati, da bo albansko-rumunske sloge in s tem kongresa in Albanije konec. Zadrževal je Diamandi, da se prizna Kucovlahom, kar je Kucovlaškega, in se jim že sedaj na kongresu zagotovi svoboden razvoj v Albaniji. Ko mu je neki Albanec oporekal, rekoč, da Kucovlahi nikjer ne prebivajo kompaktno, kjer pa jih je kaj, so sami nomadi, je nastal silen vihar in še le v zadnjem trenutku se je posrečilo doseči sporazum v smislu, da pošljejo z albanskim tudi Kucovlahi svojega delegata v London. S tem je bila dosežena sloga.

Predsednik je nato prešel k posvetovanju, komu se naj odpošljejo brzojavke, ki bi izražale albansko zahtevano, in kako se naj redigira resolucija, ki je pa bila že napisana. Govoril je nekaj na dolgo in široko. Žurnaliste so bili med tem tolačali popolnoma zapustili in zato so se uprli in začeli odhajati. Tu pa je odbor izprevidel težavo položaja in je apel svoje sile, da si ohrani naklonjeno „javno mnenje“.

Žurnalisti so se spet vrnili v dvorano, kjer so jim servirali eden sam izvod koncepta resolucije, ki — seveda francoski — na dolgo in široko razklada velesilam in mogotcem v Londonu, da je za Albanijo že skrajni čas, da se ustvari.

Vsa prireditev je bila gnusna komedija in tu bi morali biti navzoči nemški prijatelji

Albancev, pa bi bili uvideli, kako se dela in kaj. Na shodu so hvalili in poveličevali Italijo in Avstrijo, na drugi strani pa po rovtarsko psovali njih diplomate. Božali so z eno roko, z drugo pa lasali. Bilo je vse brez smisla in smotra.

Od minute do minute se je bolj čutilo, da prireditev peša, da se bliža nemoralnemu koncu, da preti flasko. In res. Kakšen je bil konec. Nekdo je predlagal, naj se zapoje avstrijsko himno in res je tudi intoniralo tam za steno dvoje troje gorjanskih grl: „Gott erhalte — Franz den Kaiser!“ Predsednik je s svojim odborom plaho gledal komedijantsko početje — on sam je, vsaj na videz — zelo simpatičen, pameten in izobražen mož. Se sam se je očividno razočaral pri svojih ljudeh in resignirano je zamahnil z roko in se malomarno obrnil.

Evropcev, žurnalstov, se je vseh brez razlike polotila ironija, ko so čuli peti samo eno (prvo) vrsto cesarske pesmi z zastrelim besedilom o cesarju Francu. Po prvi vrsti že je improvizirani trospev utihnil!

Ubogi Konica! Da z Albanci ni kaj opraviti, so pač vedeli tisti, ki so volili za predsednika mladega in energičnega moža. Najbrže je bilo to zadnje dejanje neokusne albanske burke. Vsaj zdí se, da je tragedija, ki jo je redigiral Konica, — konec.

Točno poročilo o seji smo ostali javnosti na dolgu. Mislimo, da se žnjo ne bo mnogo bavil nobeden list, kajti vsaj nam se zdi, da bi bilo sicer kongresu albanskih aventuristov, ki je brezvestno varanje oficijelne in neoficijelne Evrope, izkazano preveč pozornosti.

Cemu niso priredili „špasa“ za prvi april?

O balkanski zvezi

se je izjavil neki kompetentni srbski državnik v pogovoru z dopisnikom zagrebškega „Srbobrana“ sledeče:

Ljudje, ki so mogli premagati tolike spletke, zapreke in predsodke ter ustvariti kombinacijo s tako sijajnimi rezultati, bodo znali v skrbi za življenske stvarne interese svojih narodov najti tudi poti za razpravo vprašanj, ki bodo popolnoma v njihovi moči šele tedaj, ko bo sklenjen mir. Vprašanja, ako jih bo sploh, se bodo reševala tako, kakor zahteva splošni interes zveze, a ta ni sklenjena proti, ampak za interese vsakega poednega zaveznika. Naglasiti treba, da je vprašanje zveze in nje ohranitve kapitalnega interesa ne samo za nas, marveč tudi za naše močne prijatelje, ki jih v slučaju, da bi pri zaveznikih prevladale nerazsodnosti, napotijo k prijateljskemu sporazumu. Balkanski državniki bi bili najkrajvidnejši ljudje, ako bi opustili zvezo iz malenkostnega egoizma. Nekateri politiki in novinarji, ki ne gledajo dalje od danes, kalijo se svojimi separatističnimi težnjami in s svojo kampanjo proti zvezi javnosti bister vid, ali moralna čvrstost, ki se je pokazala na bojnem polju pri vseh zaveznikih vojskah, se ne izneveri tudi v času, ko pride na vrsto vprašanje o nadaljni spopolnitvi zveze.

Balkanska zveza ni prehodno delo; že danes je tako ozko spojena z vsakim poedinim zaveznikom in z obnimi interesi Evrope in politike velesil, da jednostavno ni mogoče misliti, da bi razpadla. Že danes so vezl med posamičnimi zavezniki tako utrjene, da bi se ne mogli ločiti, tudi če bi hoteli. Zato so vse intrige od zunaj in vsa notranja vznemirjenja sicer nevarna, ali nikakor ne nevarne. Zveza je sklenjena, da donese vsakemu članu sorazmerno čim več koristi. Na to podlago je postavljena in tako ostane tudi v bodoče. Več se danes ne more reči.

Domače vesti.

Imenovanje v policijski službi. Za okrožnega nadzornika varnostne straže v XI. činovnem razredu v Trstu je imenovan nadporočnik 5. domobranskega pešpolka v Pulj, Deodat Adulmar.

Okrajna živinozdravnika, Ivan Salvador v Tržicu in Rudolf Saxl v Kopru, sta „ad personam“ pomaknjena v IX. činovni razred državnih uradnikov.

Papricirana blamaža „Piccola“. Na Dunaju in tudi na tukajšnjem Goldonijskem trgu so se včeraj židki silno tiščali za nosove. Kako tudi ne! Bili so zopet enkrat tako pošteno potegnjeni, da se jim je vsa javnost smejala in to tembolj, ker tako „Neue Freie Presse“, kakor njen tržaški bratec „Piccolo“ vedno in vedno naglašata, kako izborna sta informirana v vseh stvarih. To je sicer jako lepo in hvalevredno, vendar pa je treba paziti, da učenost ne rodi kakih preučitih izdelkov, ki vsaj pri nas za enkrat še ne morejo priti v vpoštev. „Neue Freie Presse“ je priobčila včeraj senačno vest, da namerava vojna oprava postaviti v raznih vojaških panogah tudi ženske in to zlasti v vojnem ministru in pri vojaškem gospodarstvu. Vest je vsekakor interesantna in tudi času primerna, vsaj dela gotovim ljudem danes žensko emancipacijo gibanje velike skrbi. „Piccolo“ jo je zato tudi hitro posnel.

Pozabil je pa pristaviti še zadnji odstavek iz „Neue Freie Presse“, da se je avstrijska vojna uprava odločila k temu koraku zgolj radi tega, ker je staval v itali-

janskem parlamentu že sličen predlog senator Duca Melbista Berso Thum. Ta odstavek dokazuje, da je dunajski žide nekdo strahovito potegnil. Kolikor je dosedaj znano, v Italiji ni nobenega senatorja s tem imenom. Če si malo natančneje ogledamo ime tega odličnega italijanskega prijatelja ženskega emancipacnega gibanja, dobimo sledeči zanimivi stavek: Du Kamel bist aber so thum (dumm). Dunajski „Neue Freie Presse“ sicer konečno ni zameriti, da je bila tako potegnjena, židje na Goldonijskem trgu pa bi vendar lahko malo bolje poznali svoje prijatelje v solčni Italiji.

Prva letošnja porotna razprava je dala „Piccolo“ povod, da se je nekoliko ponorčeval iz Slovencev, češ, toliko in toliko svojih ljudi imate v porotniški listi, 25 Slovencev proti 4 Italijanom, pa se vam je le že takoj pri prvi razpravi ponesrečila slovenska razprava.

Odprto povemo, da prav radi privoščamo „Piccolo“ to nedolžno veselje, saj je s tem pokazal edinole to, da mu ne gre pri vsej gonji proti sedanjim sestavi porotniške liste za prav nič drugega, nego za gonjo, ne pa za resno stvar. Sicer pa ima „Piccolo“ zelo, zelo malo povoda, da bi se norčeval, kajti Trampuši in Žigoni, ki „ne z n a j o“ slovenski, se pač prav tako malo lahko ponašajo s svojim „pristnim“ italijanstvom, kakor poljski židi, ki so privavdrali s trebuhom za kruhom v Trst pred toliko in toliko leti. Dokler bodo tvorili tržaško italijanstvo taki ljudje in še razni drugi ki in čiči „della montagna“, tako dolgo se „Piccolo“ s svojim norčevanjem pač tolče sam sebe po čeljustih in pa tiste, ki so mu dali s svojim „neznanjem“ priliko za norčevanje.

Mi se prav čisto nič ne čudimo, da brantelj g. dr. Mandić, ki je odklonil devet porotnikov, za katere je mogel vedeti, da ne razumejo slovenščine, ni odklonil tudi gospodov Trampuša in Žigona; kdo bi pa tudi mislil, da bi kak Trampuš ali pa kak Žigon ne mogel znati slovenski, dasiravno jima je morda magistrat odnesel „pipe“ s „š“ in „ž“. Zato tudi brantelja, ki tekem cele razprave ni izpregoril italijanske besede, ne zadeva nikaka krivda na onem neljubem dogodku; kaj pa on more za to, če sta gosпода Trampuš in Žigon pozabila na svojo materinščino vsaj za čas porotnega zasedanja.

Torej, gospodje pri „Piccolo“, le še nadaljujte s svojim nočevanjem: nas ne zadene! Ker ste pa že taki premetenci, vam edino le svetujemo, da si izmislite za nadaljno fabrikacijo svojih artifiziranih Italijanov tak način, da bodo pri prelevitvi dobivali obenem tudi pristne italijanske primke, kajti potem se tudi vi ne uštejete več, ko bode šteli slovenske in italijanske porotnike, kakor ste se sedaj za — svoja dva!

Edino pravo! V čeških listih čitamo, da je izvrševalni odbor češke krščansko-socialne stranke (frakcija bratov Myslevec) sklenil, da — preneha. To je bilo edino pametno, kar je mogel storiti. Ta stranka je namreč temeljila na programu dunajskih krščanskih socialcev in se je v tej stranki tudi uveljavljala. Čehi niso Slovenci in češke razmere niso slovenske razmere. Po nemško-nacionalnih orgijah dunajskih krščanskih socialcev, po njihovem divljanju proti češkimi šolam in celo proti verskim potrebam dunajskih Čehov je v češki javnosti nemožen, kdor bi ostajal v kakršnjemkoli kontaktu s takimi, pa bilo tudi „krščanskimi“ mrzitelji češkega imena. Brata Myslevec vesta to in zato je smatrati njihuj korak kakor čim modrega in previdnega egoizma. Tako „krščanstvo“, ki ne pozna pravičnosti, vstrpljivosti, tolerance in ljubezni: pfaj!!

Zavarovanje mornarjev. Državni zakonik, ki je izšel dne 18. februarja t. l., priobčuje zakona o zavarovanju mornarjev za slučaj nezgode in slučaj bolezni. Zakon o zavarovanju proti nezgodam določa, da se zakon o zavarovanju delavstva proti nezgodam raztegne tudi na mornarje, vendar pa je v stvari majhna razlika, namreč ta, da mora zavarovalnino plačevati pri mornarjih delodajalec sam, dočim pa je za ostalo, delavstvo v smislu zakona iz l. 1887, določeno, da je zavarovalnina razdeljena med delavca in delodajalca.

Zakon o zavarovanju mornarjev za slučaj bolezni razlikuje tri vrste bolezni: bolezen na suhem v tuzemstvu, bolezen na krovu med vožnjo, in bolezen na suhem v inozemstvu. Mornar mora po zakonu biti zavarovan le za slučaj bolezni na suhem v tuzemstvu in inozemstvu, dočim pa prepušča slučaj bolezni na krovu med vožnjo delodajalcu, ker smatra bolezenske stroške na krovu za obratne stroške dotičnega podjetja. V novih zakonih je tudi namignjeno na izenačenje poklicnih bolezni z nezgodami pri delu. Kot take bolezni se smatrajo kolera, kuga, čolna mrzlica in beriberi.

Albanske komedije v Trstu se je udeležilo poleg drugih čudnih... Albancev tudi par ljudi, ki so se predstavili kakor zastopstvo takozvanih „Arbanasov“ iz bližine Zadra. V zaderskem Narodnem listu pa čitamo, da so ti svati v resnici pristaji zaderske italijanske občine. Iz zavednega dela naroda v Arbanastih ni prišel v Trst nikdo, ker se smatrajo za to, kar so — za H vatef Zaderski list pripominja: Tudi oni, ki so šli, bi bili bolj storili, da so ostali doma, bi bili storili pametno.

Za Strossmayerjev spomenik v Zagrebu je nabranih dosedaj K 187.160 49. Dne 13. februarja so oblasti izvedle skontacijo ter so našle v popolnem redu vse blagajniško poslovanje in račune.

Magistrat proti koristim okoličanov.
Z Opčin: Že lanijsko leto sem na kratko opisal boj med opravičenimi posestniki na eni in Tržaškimi magistratom na drugi strani. In tedaj že sem bil nasvetoval, naj bi se sklical n. pr. na Opčine javen shod (saj je vsa okolica v tem boju), kamor naj bi povabili tudi naše mestne svetovalce, oziroma deželne poslance ter našega zastopnika v državnem zboru. Ali stvar je ostala mrtva; za to hočem danes še nekoliko izpregovoriti o tej stvari in pokazati, kako se naša občina zavzemlje za dobrobit svojih občanov.

Bilo je januarja meseca, ko je slavna c. kr. pogozdovna komisija napovedala javno zborovanje na Opčinah v svrhu določitve občinskih pašnikov za pogozdovanje. Prišel je nek član iste (bil je Hrvat) ter nam razložil pomen tega zborovanja. N. B. Par dni poprej pa je bil naš zastopnik pri poslancu g. dr. Rybářu, kateri nam je nasvetoval, da naj najprej pozvemo namere pogozdovne komisije ter po istem naj se ravnamo. Rečeno, storjeno. Toda, kaj se je izcimilo? Oni gospod nam je nasvetoval, naj napravimo pismo prošnjo. Napravili smo jo. Oni pa so, meni nič tebi nič, prošnjo vrnil, a ob enem so za našo prošnjo svet, kar ga imamo na Opčinah, naročili na tisoče borovih sadik. Proti temu se moramo upreti. Apeliram na naše mestne svetovalce in g. državnega poslance, da blagovole vzeti to stvar nekoliko v pretres ter ukreniti najpo- trebnejše v varstvo naših koristi.

Za posebne informacije sem vedno na razpolago zlasti o zadnjem sodnijskem postopanju.

Ivan Vidav.

Slovesna služba božja v pravoslavni cerkvi. V četrtek, dne 6. marca, se bo vršila v tukajšnji srbsko-pravoslavni cerkvi ob priliki 300-letnice ruske vladarske hiše Romanovih slovesna liturgija. Po končani službi pa bo svečenik pel zahvalnico za srečo in zdravje njegovega veličanstva carja Nikolaja Aleksandroviča ter vse njegove obitelji.

Zahvalnica se bo pela okoli 11 dopoldne.

Odprava tlačenstva v Rusiji. Dan 3. marca je za življenje Rusije zgodovinskega pomena. Za časa vladanja carja Aleksandra II. je bila izvedena v Rusiji velika socialna reforma: odprava tlačenstva. To se je zgodilo dne 3. marca 1861. Aleksander II. je izvel to modro reformo, vedoč, da s tem izkove proti sebi tako plemstvo kakor veliko posestvo. Ali, kakor vladar moderne dobe je hotel raje posnemati izgled napredka zapadnih evropskih držav ter dvigniti kulturno in socialno milijone ruskega kmetstva, nego da bi ustrezal egoizmu velikih posestnikov. S tem svojim delom je Aleksander II. zaslužil, da ga zgodovina beleži, če ne že kakor velikega, pa vsaj kakor modrega in vestnega vladarja.

V c. kr. mornariško akademijo v Reki se sprejme z začetkom prihodnjega šolskega leta (16. novembra 1913) 55 učencev, med temi 30 brezplačno, 25 pa proti plačilu, v prvi oziroma drugi letnik. Natančnejši pogoji za sprejem: „Osservatore“ št. 52 dne 4. t. m.

Mesto sodnega poduradnika je razpisano pri okrajnem sodišču na Voloskem. Prošnje do 10. aprila predsedništvu deželnega sodišča v Trstu.

Služba pomožnega zdravnika je razpisana v deželni bolnišnici v Pulji. Plača K 2400.—, prosto stanovanje ali stanarina letnih K 600.—. Prošnje do konca meseca marca deželnemu odboru v Poreču.

„Slovensko gledališče“.

Radi predpriprav za nedeljsko premijero Leo Fallove operete

„DOLARSKA PRINCEZINJA“
odpade četrtkova predstava.

Porotno sodišče.

Predseduje podpredsednik dež. sod. Clarič, prisodnika svet. bar. Farfoglia in sodnik Prati; državni pravnik dr. Zugin; branitelj dr. Robba.

Obtoženec: Jakob Mondofo, rojen v Kairi v Egiptu l. 1881., avstrijsko-ogrski varovanec, žid, oženjen, privatni uradnik, brez premoženja, nekaznovan, ki je otožen

hudodelstva goljufije.

Izrečani so bili sledeči porotniki: Porenta Oktavijan, Bogdanović Anton, Cava Jos., Simonit Ant., Dugolin Al., Bernardini Evg., Maurin Humb., Žerjal Ant., Jorandovich Nik., Kalister Ant., Lucich Kristof, Žigon Jos. Obtoženca pripoveduje, da je bil Mondofo uslužben pri delniški družbi „Wadi Kom Ombo“ v Kairi že dalje časa, v zadnjem času pa kot tajnik upravnega sveta ter je kot tak dobival 360 egiptanskih funtov (8856 K) letne plače. Mesto njegovo je bilo torej zaupno in je izrazil v to, da je dne 16. in 16. marca l. 1912. ponovil večje svote denarja.

Dne 15. marca je bil namreč poslan omenjeni družbi ček za 2792 egiptanskih

funtov, t. j. za 68.689 69 K, glaseč se na „Egiptansko nacionalno banko“ po naročilu „Generalne egiptanske sladkorne in rafinerijske družbe.“

Ker je bil odsoten ravnatelj Efraim Adela, je obtoženec, ki ni imel pooblastila, da bi podpisoval za družbo, pritisnil zadaj na ček pečat „Za delniško družbo Wadi Kom Ombo, predsednik upravnega sveta“ in je nesel z drugimi listinami ta ček v podpis predsedniku upravnega sveta Viktoriju Harari paši.

Predsednik, ki je bil tisti dan precej razburjen zaradi poročila, da je na družbenih posestvih izbruhnila kuga, ni pogledal natančneje čeka, zlasti pa ne, če je na čeku pripomba, naj se v banki vknjiži s čekom nakazana svota družbi v dobro, temveč se je zadovoljil s tozadevno izjavo obtoženčeve, da se svota v banki vknjiži v dobro družbi, in je podpisal ček.

Dan nato je prišel obtoženec v „Nacionalno banko“, kjer so mu brez ovire izplačali po čeku nakazano svoto. Dne 17. marca se je Mondofo skupaj s svojim sinom vkrcal v Port Saidu na parnik „Osiris“, a je bil na podlagi ovadbe oškodovane družbe in brzojavno zahtevo avstrijskega konzulata v Kairi že 20. marca aretiran, ko je prispel parnik v Brindisi.

Mondofo je izjavil pred italijanskimi oblastmi v Brindisi, da je denar, ki so ga skoraj še vsega našli pri njem, njegova last in pa last njegove žene. Končno pa je le priznal preiskovalnemu sodniku, da si je pridržal 2792 264 egiptanskih funtov, nakazanih po čeku družbi „Wadi Kom Ombo“, ker mu jlin je družba dolgovala kot nagrado. Pozneje je izpremenil svojo izpovedbo in je trdil, češ da je le slučajno pridržal pri sebi denar, namenjen družbi, pa se je potem bal da ne bi se mu očitalo to, vsled česar ga ni izročil. V Italijo je prišel, češ ker je hotel oddati svojega sina v neki zavod v Milanu. Po svoji vrnitvi v Kairo, bi bil denar oddal družbi.

Ta zagovor pa ni verjeten in to tem- manj, ker so uradniki oškodovane družbe vsi izpovedali, da obtoženec ni imel pričakovati nikake nagrade in da so se mu od njegove plače odtrgavali večji zneski. V njegovi pisarni so našli tudi listič, ki ga je imel pripravljenega, da bi ga bil pokazal predsedniku, če bi bil ta opazil, da manjka ono nakazilo banki, listič, s katerim se na laga banki vknjižba s čekom nakazane svote v dobro družbi.

Na parniku se je vkrcal pod napačnim imenom.

Ker je obtoženec avstrijsko-ogrski varovanec, so ga italijanske oblasti izročile avstrijskim, in je tako prišel sedaj pred tržaško poroto.

Obtoženec, zaslišan po predsedniku, je izjavil, da ni kriv in je pripovedoval, kake posle je opravljal pri družbi. Dobival je prvi dospele poštnice pošiljave in jih razdeleval drugim oddelkom. Branil se je enako, kakor pri preiskovalnem sodniku.

Po prečitaniu izpovedeb v Kairi zasli- šanih članov upravnega sveta oškodovane družbe in raznih uradnikov, je sodni dvor stavil porotnikom dve vprašanji, glaseči se na goljufijo. Porotniki so prvo vprašanje zanikali z 12 glasovi, drugo pa potrdili z 8 da proti 4 ne, nakar je sodni dvor prisodil obtožencu 4 leta ječe, pri čemer pa se mu vsteje preiskovalni zapor.

Društvene vesti.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer vaja za mešan zbor. Prosim vse člane zbora, da se pevskih vaj točno in redno udeležujejo. Pevovodja.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“. Drevo točno ob 8 in pol sestanev v gornjih prostorih restavracije „Balkan“. Prijatelji društva dobrodošli!

Zveza Jugosl. železničarjev vabi na društveni shod ki se bo vršil danes v sredo, dne 5. marca t. l., ob 8 zvečer v društveni dvorani ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 2 II. Dnevni red: 1. Poročilo o dosedanjem delovanju zveze v stvari provizijskega fonda in nje uspehih in neuspehih. 2. Volitev delegatov centrale za tretji redni občni zbor, ki se bo vršil dne 9. marca t. l. 3. Razno. K obilni udeležbi vabi osrednji odbor.

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Na javni dražbi, ki se bo vršila danes, dne 5. t. m. od 9 do 12 dop. in od 3 do 6 pop., se bo prodajalo: avtomatični stroji za inkasiranje denarja, ovratnice, dežniki, nogavice, hlačniki, podveze, robci, stezniki, ovratniki, palice, denarnice, torbice, usnjate mape, potrebne potrebščine, spodnje srajce in hlače, rokavice, pasovi, gumbi, kipci in druga drobnejad.

Sukna,

lodne in modno blago za gospode in dame, priporoča
KAREL KOCIAN
XX tovarna sukna XX
v Mumpolou (Češko)
XX Uzorci franko. XX

Alberto Finzi & C.o

Trst, ulica Gaetano Donizetti 1.

Poslovna agentura ogrske obče kreditne banke

(Ungarische Allg. Creditbank) podružnica v Reki

prodaja po zelo dobrih cenah: žito vsake vrste, debele in fine otrobe, oves in sočivje in ker je ob enem zastopstvo goriomenjene banke, nudi kupcem najboljše in najgotovnejše jamstvo za točno postrežbo.

Zastopstvo in skladišče

dobroznane moko Združ. parnih mlinov „Hungaria“ ak. dr. v Budimpešti.

Ceniki in usorož se pošiljajo na zahtevo.

Telefon št. 458, zvoniti dvakrat.

Brzjavlj: ALBERTO FINZI, Trst.

Konsumno društvo v Rojanu

reg. zadruga z neomejenim poročtvom

vabi na svoj

redni občni zbor

ki se bo vršil

dne 16. t. m. ob 4 popoldne

v lastnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorništva.
5. Razni nasveti.

ODBOR.

Zobotehnik iz Nemčije

Josip König

diplomiran na zobotehnični akademiji v Parizu.

... TRST ...

ulica S. Nicolò št. 18, II. n.

Plačila na mesečne obroke.

Pristno brnsko sukno

pomladna in poletna sezona 1913.

Odrezek 3'10 m dolg za kompl. moško obl. { 1 odrezek 7 kron
1 odrezek 10 kron
1 odrezek 15 kron
1 odrezek 17 kron
1 odrezek 20 kron

Odrezek za črno salonsko obleko 20 K kakor tud blago za površnike, turistične ložne, avil. kamgarne, blago za damske obleke itd. pošilja po tovarniških cenah kot realna in solidna, naj- bolje znana tovarniška zaloga sukna

Siegel - Imhof - Brno (Moravsko)
Vzorci gratis in franko.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, če naročujejo sukna naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na tovarniškem mestu so znatne. Stalne, nizke cene. Velik izbor. Uzorna, pazljiva postrežba tudi malih naročil v popolnoma svežem blagu.

Gramofonisti!

Dospele so krasne nove ploče, narodne slovenske pesmi, in sicer zadnje novosti.

Emporio Zanetti, Trst, ul. Cavana 6.

Moderne železne ograje

za vilo (dverne), vrta, tovarne, dvorišča, prostora za kmet. kmet.

Ilustrovan katalog štov 104 brezplačno.

Žična Industrija alpskih dežel Ferd. Jergitsch's Söhne - Klagenfurt.

Stalni zastopnik v Trstu. Podružnica tovarne v Gradcu, Göttingen Maut; podružnica tovarne na Dunaju IV/1. Pressgasse 29. Tel. 4144.

Dr. Pečnik

Dr. PETSCHNIGG

Trst, via S. Caterina šte. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni. 8—9 in 2—3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11¼—1 in 7—7¼

Hans Schmidt

zobotehnik

TELEFON

TRST

št. 1085.

ul. della Zonta št. 7. I.

1913

Izredna prilika!

Ker kmalu konča zimska sezona

prodajo se

z velikim popustom

: Moške obleke :

dolge in kratke suknje

v dobroznani prodajalni izgotovljenih oblek

Alla Città di Trieste

ul. Giosuè Carducci št. 40

(bivša ul. Torrente)

Alojzij Povh

slovenski

urar in zlatar

V TRSTU

ulica del Rivo št. 26

(na trgu pri Sv. Jakobu)

ANTON BARUCCA

MIZARSKI MOJSTER

Trst, ulica San Francesco št. 2

Specijalist za popraviljanje

roulet na oknih.

Na željo se menjajo pasovi in zmeti.

mašji za popolno delo in se se bolj konkurenco.

Dr. Fran Korsano

Specijalist za sifilitične in kožne bolezni

— IMA SVOJ —

AMBULATORIJ

v Trstu, v ulici San Nicolò šte. 9

nad (Jadransko banko).

Sprejema od 12. do 1. in od 5¼. do 6¼. pop.

Knjigoveznica ANTON REPENŠEK je edina slovenska knjigoveznica v Trstu, ulica Occlia št. 9. — Izdeluje vse knjigoveške preproste in fina dela točno in po konkurenčnih cenah. 1700

Nar. dol. organizacija.

Skupina pekovskih pomočnikov NDO. Jutri ob 9 in pol predpoldne društveni sestanek v društvenih prostorih, ul. Sv. Franciška št. 2. Dnevni red: Zveza jugoslovanskih pekovskih delavcev.

Zidarska skupina NDO sklicuje za jutri ob 6 zvečer javen shod v društ. dvorani, ul. Sv. Franciška št. 2. Dnevni red: 1. Položaj zidarjev. 2. Volitev prip. odbora Zveze. 3. Zidarska zadruga.

Prip. odbor Zveze jugoslovanskih lesnih delavcev NDO sklicuje za jutri, dne 6. marca ob 7-30 zvečer javen shod v društveni dvorani, ul. Sv. Franciška št. 2. Dnevni red: „Zahteve lesnih težakov glede skrajšanja delavnega časa“.

Zidarska skupina NDO. Danes v sredo ob 6 zvečer prva mesečna redna odborova seja v društvenih prostorih NDO.

Posredovalnica dela NDO. Centralni odbor NDO razpisuje službo pomožne uradnice. Pismene prošnje naj se blagovolijo vložiti do 10. marca na naslov: centralni odbor NDO. — Išče se trgovinski vajenec z dežele.

Pri lesnih težakih se je začelo važno gibanje v svrhu skrajšanja delovnega časa. Če jim podjetniki ne ugrade, pride do štrajka. Lesni težaki so solidarni. Boj bo vodila „Zveza jug. lesnih delavcev NDO“.

Vesti iz Goriške.

Pokopali so v nedeljo v Gorici znane krčmarja Lenardiča v Židovski ulici. Mož je ostal dober Slovenec, dasi je z maleda v Gorici ter je živel večinoma med Lahi. Pokopali so tudi krojača Ivana Podgornika, ki je moral še mlad v grob; po brala ga je sušica. Njegov brat je krojač v Ameriki.

Občinske volitve v Gorici se bodo vršile kje v pomladnem času. Sedaj se vršijo predpriprave. Volitve obetajo biti živahne, kakor najbrže še niso bile nikdar.

Slovenske proteste radi nezakonitih volitev v trgovsko in obrtno zbornico je položila centralna vlada ad acta. Hitro po volitvah se je je zbornica konstituirala in sedaj gospodujejo v njej zopet sami Italijani kljub vsem konstatiranim nezakonitostim in protestom od slovenske strani. Vse je tiho in mirno in primat Italijanov v deželi je

skrbno shranjen potom trgovsko-obrtno zbornice. Od strani Slovencev bo treba še trdih in pretrdih bojov, da pridemo do prave v tej zbornici.

Drugi dijaški telovadni nastop v Trgovskem domu se je sponesel prav dobro. Proste vaje, oro na telovadba, nastop malih s prostimi vajami s palicami in orodno telovadbo; vrsta zbranih telovadcev na bradlji, proste vaje vadijskega zbora, zaključna skupina, vse je ugajalo, ker je bilo vse dobro izvedeno. Gojenje telovadbe med dijakmi je nekaj res potrebnega v mnogem oziru in se je tako ukoreninilo, da bo vedno še napredovalo. Čisti dobiček dobilo: Dijaška kuhinja in revni goriški visokošolci. Kuhinja in visokošolci so res podpore potrebni. Rodoljubi, spomnite se jih večkrat!

V Ogleju je umrl tamkajšnji župnik monsignor Al. Sambino, rojen leta 1846. Pokojni je bil italijanski podanik ter je služboval prvotno v Videmski provinciji, pozneje je prišel v avstrijsko Furlanijo ter dobil tudi avstrijsko državljanstvo.

Plačati nista hotela v Coticčevi goslini v Zdravščini D. Vižintin in K. Devetak. Pila sta in jedla pntem pa sta rekla, da ne plačata nič. Ker je bil krčmar že naveličan, jima dajati „na puf“ in ker sta se surovo vedla, je poklical redarje na pomoč. Redarje pa sta tolkla s pestmi. Radi tega sta bila poznana pred okrajno sodišče v Gorici, katero je prisodilo Vižintinu 2 mesece težke ječe, Devetaku pa 14 dni.

Narodna Prosveta v Gorici je izposodila v lanskem letu 3191 knjig. V knjižnici je zvezkov 1618. Največ se poslužujejo knjižnice dijaki, pa tudi delavski sloji prihajajo po knjige. Ti slednji zlasti naj bi se knjižnice pridno posluževali.

Vreme v Gorici. Že dalj časa drži lepo vreme. Mrzlim dnem so sledili topli, ali na stopil je zopet mrzel veter, ostalo pa je lepo solnčno. Gorica je sedaj res zopet solnčna. Vreme, kakoršno je, je dobro za kmetovalca.

Slovensko gledališče v Gorici. Zbudil se je Sokol, izbral si dramatični odsek, ki je poiskal primerne igralce in igralko, vršilo se je dobro pripravljane in v nedeljo smo imeli predstavo v Trgovskem domu. Predstavljal so burko „Svet brez moži“. Uspela je in obilo občinstva je bilo navzočega. Iz tega se vidi, da se da tudi v Gorici gojiti gledališka umetnost, samo iniciative treba, dela in vstrajnosti. Če se bo nada levalo po

težji poti, se izvežbajo počasi prav dobre diletantske moči in v Gorici bomo videli lahko prav čedne predstave. Občinstvo prihaja rado k predstavam, samo poskrbeti treba, da se mu nudi kaj primerne. Drugi mesec pridejo menda v Gorico ljubljanski igralci.

Vesti iz Istre,

Sv. Lucija — Piran. Na CM šoli za Istro je nastavljena upokojena učiteljica iz Goriške. Potrdilo, da še živi, mora pa potrditi tudi župni in županijski urad. Prvi pač potrjuje redno. Tudi drugi je dosedaj od novembra sem l. 1912. potjeval to slovensko pobotnico. Danes pa se je vpri, češ: Pirano era italiana, come tale esiste, e rimarrà. In niso jej podpisali pobotnice, ki so jo podpisavali za prošle 4 mesece. Gospodje na municipiu v Piranu! Se že še vidimo! Ne bo le za skromno pobotnico! Izmerili niste svoje okolice in ne prešli naših ljudi. Pride čas, ko se ustrašite njihovega števila in zlezete v svoj kazino zbog — svoje nemoči!

Gospodje, gospodje! Naše priprosto ljudstvo pravi, da norite, — vaši ljudje pravijo, da gorite! Le čuvajte se! Podpis na eni slovenski pobotnici na municipiu da vam grozi s poginom? Le dobro se za varujte! Pa menda ste zavarovani v Milanu — ali kje? Vsaj ne bo treba našim bankam vračevati odškodnine! Le bodite lepo med seboj! Mi pa že poiščemo zadostčenja za odklonjeni podpis na slovenski pobotnici tudi na municipiu v Piranu.

:: Kabaret „Maxim“ ::

Ravnatelj K. Maurice, Trst, ulica Stadion št. 10. Pri klavirju F. Leopoldi

Izreden spored za marec od 1. do 15.:

Filly van de Barana,
kabarerna pevka.
Gretl Hagen,
recitatorica.

Olli Malmaseda
lansonetka.

Sestri Lee
plesni duet.

Ada Roon,
dunajska subreta.

Paulette Ornée,
mednarodni ples.

Willy Schuster,
komik.

Henrik Sacher,
humorist.

Gemma D' Orient,
italijanska zvezda.

Ester Ruth,
recitatorica.

Začetek točno ob 9. — Konec ???

VSTOPNINA: I. prostor 2 kroni; II. prostor 1 krono.

Mali oglasi

Išče se stanovanje sestojče iz dveh sob, kuhinje in srambe v bližini Borznega trga za 1. april. Ponudbe pod „Prvi april“ na inšratni oddelk „Edinosti“.

Hišica z zemljiščem v Rocolu se proda po nizki ceni. Pojačila ul. Chiozza 82. 475

Išče se spreten vodja za gostilno v Bazovici. Vstop takoj. Mahnič, Bazovica. 477

Iz Koprive. 8 ari kopriviški fantje priredijo plesni venček prvo nedeljo v marcu na dvorišču g. J. Zega. 479

Barkovlje-Bovedo, cesta v Italijo, se proda dobro se izplačujoče najemninsko posestvo s poslopjem in 1500 sežnji zemljišča, zasajenega s trto, gostilna in obrtni list. V govinah K 10.000, ostalo vkoj ženo. Ponudbe na naslov: Ettore Ferlati, ul. S. Giovanni 9. 444

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gospodsk. ulica 7. 444

Izpadle lase kupujem ter izdelujem vsakovrstna najmodernejša lasna dela. ANDREJ ROJIC, ul. Acquedotto 20. 1753

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca Trst, ul. Olmo št. 12. 1730

PRIPOROČLJIVE TURDKJE

Krojači:

FRAN RUPNIK, krojaški mojster, Trst, ulica Genpa št. 10. I. n.

V kratkem otvoritev

PATHÉFON

KONCERTNEGA SALONA

Uvedba najnovejše iznajdbe, po kateri je mogoče slišati največje
:: umetnike sedanjega časa. ::

Piazza della Borsa 14 - Trst

Pozor!

Opoldne in zvečer abonement, zelo ugodno. Izborna kuhinja in budjevojske pivo (nič glavobola). Zmerno ceno.

Restavracija-Hôtel Balkan (: Piazza : Caserma)